

Transcendentální idealismus

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 12. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 12. 2008

Transcendentální idealismus

Dalo by se říci, že myšlenka tzv. transcendentálního idealismu je první fází, prvním krokem od Kantovy myšlenky apriorních předpokladů poznání (i vnímání), tedy každé zkušenosti, kteréžto předpoklady ergo musí každé zkušenosti předcházet, k myšlence, která z formálních předpokladů udělá předpoklady obsahové, materiální. Myslím, že právě o tohle se pokusil Husserl, a právě protože se nechtěl spokojit jen s těmi formálními předpoklady, musel na jedné straně podvázat vztah subjektu k „předmětně reálným“ skutečnostem, ale na druhé straně musel ty předmětné skutečnosti nějaký zesubjektivizovat, aniž by tím ohrozil jejich platnost nebo aspoň závažnost – a proto je nechal zastoupit (zaměnit) tzv. fenomény. Tak dosáhl toho, že nepodřídil „subjektivním“ podmínkám věci samy, ale „pouze“ to, jak se nám „ukazují“ (resp. vyjevují – to je přesnější, ale tento rozdíl musíme nejprve zavést). Nu, a odtud byl už jkenom krůček k závažně reformě v rámci platonismu, totiž interpretace „idejí“ nikoli jako pravých skutečností, pravých jsoucen, ale jako pravých ne-skutečností, ne-jsoucen, negativních jsoucen. A máme tu onen Patočkův „negativní platonismus“. Takže pak už jen zbývá změnit časové zařazení těchto „idejí“ z bezčasovosti univerzálních podmínek či předpokladů do budoucnosti (ovšemže nepředmětné), z níž přicházejí k individuálním adresátům, aby se jejich prostřednictvím a s jejich pomocí mohly „zpředmětňovat“ (a tím se dostávat do času, dění a event. Dějin).

(Písek, 081213-2.)